

Sevardnadze levele Cuellarhoz

● Moszkva (TASZSZ)

Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter levelet intézett Pérez de Cuellar ENSZ-főtitkárhoz a világűr békés hasznosítása tárgyában. Az üzenet a következőképpen hangzik:

Tisztelt Főtitkár úr!

A Szovjetunió javasolja, hogy tűzzék az ENSZ-közügyülés 40. ülésszakának napirendjére a világűr békés, nem katonai jellegű hasznosításában való nemzetközi együttműködés kérdését.

A javaslat megtételekor a Szovjetunió abból indul ki, hogy az emberiség választás előtt áll: a világűr a földi életkörülmények javításának egyik forrásává, vagy pedig az emberiséget fenyegető újabb halálos veszély tényezőjévé válik. A kozmikus korszakhoz méltó és egyetlen ésszerű alternatíva nem lehet más, mint a világűr militarizálásának megakadályozása, s megóvása békés tevékenység céljaira.

Ez a kérdés halaszthatatlanná vált. Addig kell megoldani, amíg a fegyver nem hatol be a világűrbe. Ennek

veszélye pedig napról napra nő. Máris konkrét munkálátok folynak azzal a céllal, hogy megsemmisítő csapásmérő kozmikus eszközöket hozzanak létre. Ha ezt a folyamatot nem állítjuk le, akkor a fegyverkezési hajszá valamennyi megnyilvánulási formája még nagyobb méreteket ölt, és még intenzívebbé válik, további anyagi és szellemi értékeket emészti fel, leküzdhetetlen akadályokat emel a világűrben való államközi békés együttműködés elé.

A Szovjetunió azt javasolja, hogy az ENSZ közgyűlése újból és határozottan szólítsa fel az államokat, mindenekelőtt a jelentős űrkutatási potenciállal rendelkezőket, hogy haladéktalanul állapodjanak meg az űrfegyverkezési hajszá elhárításával kapcsolatos hatékony lépések megtételében. Ez megteremtené a feltételeket ahhoz, hogy széles körű nemzetközi együttműködés alakuljon ki a világűr békés kutatásában és hasznosításában.

A Szovjetunió tényleges intézkedéseket javasol annak

előmozdítására, hogy az országok egyesített erővel vegyenek részt a világűr békés kutatásában, a kozmikus technológia alkalmazásában minden állam javára, beleértve a fejlődő országoknak az e téren nyújtandó sokoldalú segítséget is. Természetes, hogy ez, az egész emberiséget érintő feladat csak akkor oldható meg eredményesen, ha sikerül megállapodásra jutni abban, hogy a világűrben nem fejtenek ki katonai tevékenységet.

Azzal a szándékkal, hogy előrelépés történjék a világűr békés hasznosításában, a Szovjetunió okmányt terjeszt az ENSZ-közügyülés ülészaká elé a kozmikus térség békés, nem katonai jellegű hasznosításában való nemzetközi együttműködés fő irányairól és elveiről.

Kérem Önt, Főtitkár úr, hogy az ENSZ-közügyülés ügyrendi szabályzata értelmében e levelet tekintse hivatalos feljegyzésnek, s a csatolt okmánnyal, valamint a határozat tervezettel együtt nyilvánítsa az ENSZ-közügyülés hivatalos dokumentumának.

Megnyit a 70. OMÉK

(Folytatás az 1. oldalról.)

sának, a nemzetközi piacok diktálta követelmények érvényesítésének jegyében telt el. Ennek során mind jobban előtérbe került a hatékonyság, a termelékenység, az értéktermelő képesség növelése.

Váncsa Jenő rámutatott: a termelés színvonalát erőteljesen befolyásolják az ipari eszközök, anyagok. A mezőgazdaság eredményéhez nagyban hozzájárult az ezeket gyártó ipar; a mezőgazdálkodás, a vegyipar, és sok más ipari ágazat. Törekszünk a kutatás, az ipar és a nemzetközi együttműködés nyújtotta lehetőségek hasznosítására.

A 70. OMÉK, az Agromaxpo '85 a Nemzetközi Technológiai és Licencvásár előzetes ismerete jogot ad a kijelentésre: a kiállítók — haziaiak és külföldiek, és a mezőgazdasági üzemek, az ipar, a népgazdaság más ágazatainak képviselői — gazdag, tanulságos, előremutató, céljainkat jól szolgáló anyaggal állnak az érdeklődők, a kiállítás látogatói elé — mondotta a miniszter.

Végül megköszönte a rendezők, kiállítók értékes munkáját, és kifejezte reményét, hogy a kiállításokhoz kötődő törekvések valóra válnak.

Váncsa Jenő beszéde után a vendégek megtekintették a kiállítást.

Szombaton, ma a kiállítás juhászati nap lesz: előadásokat és élőállat-bemutatót tartanak. A sertés-nyésztők is szakmai összejövetelen vesznek részt.

Megkezdődnek a szinpompás lovasbemutatók, parádés-fogathajtás láthatnak az érdeklődők, és fölvonulnak az OMÉK díjazott tenyésztéllatai. (MTI)

Közéleti napló

LOSONCZI PÁL ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA

Losonczy Pál, az Elnöki alkalmából táviratban fel-Tanács elnöke az Indonéz jezte ki jókívánságait Szu-Köztársaság nemzeti ünnepe harto elnöknek.

LÁZÁR GYÖRGY RÉSZVÉTTÁVIRATA

Lázár György, a Minisz-nöknök, a japán légitársaság teratanács elnöke táviratban utasszállító gépének a kö-fejezte ki részvétét Naka-zelmúltban történt szeren-szone Jaszuhiro miniszterel-csétlensége kapcsán.

A MAGYAR-IRÁNI VEGYES BIZOTTSÁG ÜLÉSE

A magyar-iráni gazdasági együttműködési vegyes bizottság Hetényi István pénzügyminiszter és Abbasz Ali Zali mezőgazdasági miniszter, társelnökök vezetéseivel augusztus 14-15-én, Teheránban tartotta sörösülését. A szívélyes légkörben lezajlott megbeszélésen a felek áttekintették a két-oldalú kereskedelmi és gaz-dasági kapcsolatok jelenlegi állását, valamint megviz-sgálták fejlesztésének lehe-tőségeit. Kifejezésre jut-tatták készségüket a gazda-gi együttműködés és a kereskedelmi kapcsolatok további bővítésére és köl-csönös szándékukat ennek előmozdítására. A vegyes bi-zottság üléséről jegyzőköny-vet irtak alá. Hetényi Ist-vánt fogadta Hoszein Mu-szavi miniszterelnök és ta-lálkozott az energiaügyi, az olajipari, a közegészségügyi, valamint a külügyminiszter-rel, Hetényi István és a küldöttség tagjai pénteken hazaértek Budapestre.

IRAKI EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTER LÁTOGATÁSA

Dr. Szadek Hamid Alus, zeteről, s az 1986-87. évek-az Iraki Köztársaság egészségügyi minisztere — Dr. Szadek Hamid Alust fogad-ta Marjai József miniszter-augusztus 12. és 16. között, küldöttség élén látogatást tett hazánkban. A két mi-niszter tárgyalt az egész-ségügyi együttműködés fej-lesztésének lehetőségéről, és tájékoztatták egymást or-szágaik egészségügyi hely-zetéről, s az 1986-87. évek-re szóló együttműködési munkatervet irtak alá. Dr. Szadek Hamid Alust fogad-ta Marjai József miniszter-elnök-helyettes. A küldött-ség felkeresett több fővá-rosi egészségügyi intéz-ményt, és tárgyalt a Medi-cor és a Medimpex veze-tőivel. Az iraki küldöttség pénteken elutazott Buda-pestről.

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Bácskai Lászlónak, az Adám című lap felelős szerkesztőjének 60. születésnapján alkalmából — a sajtó területén vezetett eredményes munkája és a munkásmozgalomban kifejtett négy év-tizedes tevékenysége elis-meréseként — a Szocialista Magyarországi Érdemren-teseteket Lakatos Ernő, az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztályának ve-Vasárnapi Hírek főszer-zetője adta át.

Intézkedések a földrengés után

● Budapest (MTI)

Azokban az országrészekben, ahol a csúszó- és földrengések károkat okoztak a lakóépületekben és a közintézményekben, pénteken folytatódtak a helyreállítási munkálatok, s újabb intézkedéseket tettek a károsultak megsegítésére.

Veszprém megyében, ahol a legerősebbek voltak a földrengések, péntek reggelre elcsitulak az izgalmak. Bár a hatóságok mindenütt intézkedtek, és a károsultak soron kívül ideiglenes hajlékhoz jutottak, főleg Peremartonban, mégis sokan az esetleges újabb földrengéstől félve sátrakban töltötték az éjszakát. A veszprémi magas épületek lakói közül nagy számban vonultak le balatoni nyaralókba, vagy szűkszállást kértek rokonaik, ismerőseik vikendházaiban.

A Veszprém Megyei Tanács pénteken reggel az intézkedési program tárgyalására összeült a földrengés okozta károk helyreállításával foglalkozó bizottság. Azonnal statikusokat küldtek a földrengéstől kárt szenvedett területekre, a nagyobb objektumok és a lakóházak állapotának felmérésére. A bizottság ülésén beszámoltak arról is, hogy a Veszprémi Szénbánya Vállalat, a Fűzfői Nitrokémia és a Peremartoni Vegyipari Vállalat azonnali segítséget ajánlott fel a károk helyreállítására. A Veszprémi Tervező Vállalat művezetői irányítással segíti a munkákat, elsősorban a közművezeték építési munkáinak helyreállítását. Mindent elkövetnek, hogy mielőbb megnyithassák a berhidai eseesemő-otthont, a balatonalmádi, a szentkirályszabadjai orvosi rendelőt. Még a tanév kezdetéig helyre kívánják állítani a megrongálódott iskolaépületeket Balatonalmáiban. Peremartonban és Szentkirályszabadján.

A tanácsok eddig hatvan, főleg Berhidáról és környékéről való családoknak adtak ideiglenes lakást, zömében a közeli Várpalotán. A berhidai gyermekek átmenetileg a várpalotai óvodákban és bölcsődékben, a balatonalmádi óvodások Veszprém-ben kaptak helyet, és természetesen szállításukról is gondoskodnak.

Siófokon végeztek a megsérült kémények lebontásával, a lehullott téglák és cseréptörmelék eltávolításával megkezdődött a földrengés okozta károk részletes felmérése, a sérült épületek statikai vizsgálata, valamint helyreállításai. A csúszó- és földmozgások a település víznyelők közelében fekvő területein komoly károkat

okoztak, de életveszélyessé szerencsére eddig csak egyetlen épület — a hajdani egészségház — kellett nyilvánítni. Az ott működött gyermekorvosi rendelő és a tüdőgondozó betegeit pénteken reggeltől már a városi rendelőintézetben fogadták, s az illetékesek rövidesen gondoskodnak a Kőjál és a Vöröskereszt elhelyezéséről is. A kórház építészeti vizsgálata során kiderült: a falak repedése csak olyan mértékű, hogy kőművesmunkával, festéssel helyreállítható. A munkát már pénteken reggel megkezdtek. Hozzálat-lak a lehullott törmelék el-takarításához is.

Megrongálódott a Balaton-parti város több művelődési intézménye, óvodája, iskolája is, ledőltek a kémények, lehullott a vakolat, megrepedtek a falak.

A városi tanács végrehajtó bizottsága pénteken értékelte a földrengés okozta károkat, s meghatározta a legsürgősebb tennivalókat. Az elkövetkező napokban folyamatosan elvégzik a középületek, a Sió-hidak és a szállodák statikai, vizsgálatait, egy esetleges későbbi kár megakadályozására. Megszervezték a helyreállítási munkákat is, elsősorban az egészségügyi intézmények és az oktatási intézmények sérülésének kijavítását végzik el. A cél az, hogy szeptemberben minden iskolában és óvodában megkezdődjen a tanítás.

Az Észak-dunántúli Tűzép Vállalat balatonalmádi és várpalotai telepei, valamint a berhidai és balatonkenesei áfésztelepek a három munkaszüneti napon — augusztus 18-., 19-., 20-án — 7 órától 12 óráig nyitva tartanak, hogy az érdekeltek mielőbb megvásárolhassák a helyreállításához szükséges építőanyagokat.

A veszprémi és a tatali Volán-vállalatok gondoskodnak arról, hogy kellő számú gépkocsi szállítsa a termelőkötől a telepekre az építőanyagokat.

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium intézkedett, hogy az Észak-dunántúli Téglák és Cserépiari Vállalat, a Somogy-Zala Megyei Téglák és Cserépiari Vállalat, valamint a nyergesújfalu eternitgyár soron kívül is a munkaszüneti napokon is szolgáltálja ki az oda érkező gépkocsikat téglával, cseréppel, AC palával és AC hullámpalával.

Péntek délig a földrengés sújtotta területekről 4 ezer kárbejelentés érkezett az Állami Biztosítóhoz. Veszprém megyében 2 ezer 500

károsult jelentkezett, s a bejelentések szerint számottevő károk keletkeztek Baranya, Fejér és Tolna megyében is.

Mintegy 100. életveszélyesen megrongálódott lakásból kellett kiköltöztetni a családokat. Anyagi gondjalk enyhítésére a biztosító előleget fizet, még a végleges kárösszeg megállapítása előtt. Az előlegek folyósítását péntek délelőtt megkezdtek. Megerősített kárszakértői apparátus méri fel a károkat, elsőként ott, ahol a leg-súlyosabban rongálódtak meg az épületek. A kárbecs-lők a munkaszüneti napokon is dolgoznak, hogy mielőbb számba vegyék a földrengés okozta anyagi károkat.

Ismerni a múltat, vállalni a jelent és a jövőt

Pusztaszertől Ópusztaszerig

Visszatérő hagyomány augusztus 20-án a munkás-paraszt találkozó Ópusztaszeren. Országosan is jelentős politikai esemény a honalapításra, a felszabadulásra és a földosztásra, az utóbbi négy évtizedre emlékező program, amely persze a jelennek, a jelenről és a jövőről is szól. Így készülünk a mostani programra is.

Talán nem érdektelen ez alkalommal rövid áttekintést adni az emlékhely közel kilenc évtizedéről, annak társadalmi mondanivalójáról. Az ásatások, a skanzen, magukért beszélnek — ezeket meg kell nézni, rövid írásban nehéz bemutatni.

Az emlékhely a millenniumi megemlékezések részeként épült a Pallaviciniek birtokán. Hosszú vita előzte meg a honfoglalás pontos időpontjának meghatározását. A Magyar Tudományos Akadémia felkért bizottsága — Pauler Gyula, Salamon Ferenc, Szabó Károly — a honfoglalás befejezését 888 és 900 közötti évekre tette, és javaslata szerint a két időpont közötti tizenkét évtizedben indokolt az ezeréves honfoglalásra emlékezni.

Ezután a kormány 1892-ben a tizenkét évből 1895-öt választotta a millennium évének. A szerénynek indult megemlékezés szervezését Baross Gábor, kereskedelemügyi miniszter irányította. Amint azonban a program bővült —, nagy kiállítások, az új parlament építésének befejezése — halasztásra került sor, és így szerveződött a megemlékezés 1896-ra.

A feltűnést keltő előkészületek időszakában a munkás- és agrárszocialista mozgalom jelentős eseményei voltak a Viharsarokban. A Népszava 1894. április 27-én a hómezővásárhelyi vörösdó címen, beszámol a

lyezésre: „Te pedig emlékmű állj az időknek végezetéig. Állj, míg a haza áll!”

Avatásáról nem éppen ünnepélyes hangon számol be a Fővárosi Lapok 1896. június 30-ai száma: „Mindegyik emlékművet illő pompával és ünnepélyességgel avatták fel. A pusztaszert is. Csak egy baj volt: úgy zuhogott az eső, hogy — amint az egykorú újságtudósítás írta — még a kutyák is csak az esz alá ugattak meg az ünnepélyre hintókora robogó előkelőségeket. Hanem azért a program a legkisebb részletéig szabály-szerűen lefolyt, akárcsak meleg verőfény csillogott volna a díszruhák ezüstgombjain. Mert Darányi miniszter s a többi urak is mind felöltöztek a díszruháikat: némelyik esernyőt tartott föléje, ami igen érdekes látvány volt: kard az oldalán és esernyő a kezében. Ezekben az alakokban olvadt igazán egybe a nézet és a jelen... Darányi egyre nehezebbé vált az esőtől; de azért cipelte hősiessé, s a beszéde csöppet sem volt vizenyős: ellenkezőleg, egyaránt lelkes és buzdító. Pedig ugyancsak cibálta ám a mentéje szárnyait a förgöget, mikor a kömélek tetejére fölhangott, s ott megtette a kalapácsütéseket... A huszonötzernyi sokaság, köztük a szegedi fehérfejű honvédek, sőt Kiss Aron püspök is, együtt énekelték a dalárdákkal a szöveget. E jelenet magasztosságát nem volt képes semmiféle zimankó megmontani. A magyarok istenének lehetőségét éreztük a pusztaszerti síkon... A magyarok istenének lehetete aztán kapta magát, kicsavart egy esernyőt egy díszruhás utód kezéből, s elvitte messze, messze. Ördögcsékernek.”

Az úri Magyarország által jogtalanul kisajátított Pusztaszert joggal volt a progresszió célpontja. Ady Endre 1907-ben így támadja a Pusztaszert körül vadászókat, az idegen és hazai rablólovagok unokáit: „Pusztaszert és Pusztaszert körül vig az élet, s vig mindenütt a nagyúri földéken. Azt kell hinnünk, hogy azt a népet, amely Árpáddal jött ide, teljesen elmosta az idő vérfolyama. S azt kell hin-

A programok közül kettő kötődik közelebről Pusztaszerthez. Az egyik az emlékhely, az Árpád-szoborral, amely közel 90 éve áll mai helyén. Alapkövében e szöveg került elhe-